ގައުމީ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރާން ޖެހުނީ ކީއްވެ؟

ރިޟާ އަބްދުލް މުރާދު، ޖަމާލުއްދީން ސޫފީ

މިއީ އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު ޖަމީލްދީދީގެ ވާދައިގެ ތަރުޖަމާ ބާއްވާ މަޒުމޫނުލިޔުމުގެ 37ވަނަ ޤައުމީ މުބާރާތް -2022ގެ ސާނަވީ ގިންތިން 1ވަނަ ލިބިފައިވާ މަޒުމޫނެކެވެ.

އިނގިރޭސި ފިލޯސޮފަރާ އެޑްމަންޑް ބާކް ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ. "ކަރުވާވެރިއާ ތަކެތީގެ ތެރެއިން މުސްތަޤުބަލާ ހަމައެކަނި އެއްބަޔަކު މާޒީއެވެ." އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މިހާރުވެސް ފުރަތަމައިން އެއްކަލާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައުމީ ތަރިކައެވެ. ދިވެހިންގެ ޤައުމީ ތަރިކައަކީ ދިވެހިންގެ އަސްލު އަދި ބާޒު ހަޔާތާއެވެ. މިހަޔާތާ ވަނީ ދިވެހިންގެ އަސްލިއްޔަތާއި ގުޅުވައިދެނީ މިއަދުގެ ޖީލުތަކާ ހަމައެކަނި ފުރުސަތުދިނުމުގައެވެ. ހަމައެހެންމެ، ދިވެހިންގެ ތާރީޚުގެ މައްޗަށް އެބަލާ މުހިންމު އެއްބަސްވުމާއި ވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމީ ތަރިކައިގެ ފަންނުވެރިކަމާއި ހުނަރުވެރިކަމާ މަސައްކަތްތެރިކަން ހެޔޮކޮށްދެއެވެ. މި ތަރިކައިގެ ދިވެހިންގެ ފަހަރުގެ އިހުސާސް ތަރިކައިގައި ދިވެހިންގެ ހިތްތަކުގައި ވަރަށް ފުރިހަމަ އާދަކާދަތަކުގެ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރިކަ އިސްތިއުމާރު އަދާކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައުމީ ތަރިކައެއް ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ކޮންމެހެން ވެސް ކުރަންޖެހޭކަމެކެވެ.

ގައުމުތަކުގެ ތާރީޚާއި އާޘާރުތަކުގެ ކުރިމަގު ދަމަހައްޓައިދީ ވަސީލަތެވެ. މި ސަގާފަތާއިގުޅޭ ތާރީޚުގެ މުހިންމު ބައެއް ކަމުގައިވާ ގައުމީ ތަރިކައަށް ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ވަރަށް މުހިންމުކަމެކެވެ. އެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރިކައިން ކާބަފައިންގެ ގެޔާގުޅޭ ތަކެތީގެ އަދި ދިރިއުޅުމުގެ ވަޞްފުތަކެއް ފަސޭހަގޮތުގައި ޝައުގު ކާމިޔާބުކޮށްދެއެވެ. އެގޮތުން ކާރުދު ކުރިހަނަށް ތަރާގަސްދެކެން ދިވެހިންގެ ތާރީޚު މީލާދީ ސަނަތުގެ 3ވަނަ ގަރުނާ ހަމައަށް ގެންގޮސްދެނީ ދިވެހިންގެ ބުރިކަން ހާމަކޮށްދެނީކަމުގެވެ. ހަމައެއާއެކު، ޝިއުރު ދާގަބާތަކާއި ގަމުގެ ހަތްވެއްޔާއި ފެންފުރި އާސާރު ފަޅުއެން ދިވެހިންނަކީ ބޮޑު ދިރަން އުޅުން ބައެއްކަން ދަލީލުކޮށްދެއެވެ. ނ.ލަންދޫ މާބުދު ސަރަހައްދުން ފެނިފައިވާ 6ވަނަ ގަރުނުގައި އިންޑިޔާގެ ޕެއިންޓް ދަރާފޮށް މިހެން ބޭނުންކުރި ކަރަމު އަކުރު ދިވެހިން ވެސް ބޭނުންކުރިކަމުގެ ހެކި ދައްކައެވެ. ހަމައެއާއެކު ޖަމާލުއްސުރު ދިވެހިން ބޭނުންކުރާ ދިވެހި މާދިރި ބަހުރުވާ ތާނަ އަކުރުން ދިވެހިންގެ ވިސްނުންތެރިކަމާއި އިޖާދުވެރިކަން ދައްކައިދެއެވެ. އަދިވެ ބަހުރުވައިން ދިވެހިންގެ މުއްސަނދި ސަގާފަތް ދައްކައިދޭނުއި ވަކިން ބަހުރުވައިން ދިވެހިންގެ އަދިވެ ފަންނު މިންވަރު އޮތް ވަކިންކުރުވިގެންދެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ފެސް ރައިވަރުތަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތްފައިން ބަލާގަތުމުގެ މަސައްކަތްތަކުން އުފެއްދުމުގެ ކުރިން ޒަމާނު އެކަކު އަނގަބަހުން އިނގިރޭސިކަން ކުރިން ޒަމާނުގެ ވާހަކަތައް ކިޔައިދެއެވެ. އެހެންކަމުން ގައުމީ ތަރިކައެއް ހިމާޔަތް ކުރަނީޖެހޭ ތަރިކަތަކުން ދިވެހިންގެ ފަދިގެ ތާރީޚު ދަސްކޮށްދޭނެއެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަސްމަގު ދިރުވައިލާ ފަތިފުރުތައް ކަމުގައި ގައުމީ ތަރިކައް ވާނެއެވެ.

ޤައުމީ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރަންޖެހެނީ ތަރިކައިން ދިވެހިންގެ މަސައްކަތްތެރިކަމާއި ހުނަރުވެރިކަން ދައްކައިދޭތީއެވެ. ދިވެހިންގެ ފަންނުވެރިކަމާއި މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ހާމަކޮށްދޭތީއެވެ. އެގޮތުން ދިވެހިންގެ އާސާރީ ބިނާތަކަށް ބަލާލަމާއެވެ. މިސާލުތަކުގައި ފާލަންކޮށްފައިވާ ގޮތާއި ކުރެހުންތަކުގެ ފުރިހަމަކަމާއި ކެތްތެރިކަމާއި ހުނަރުވެރިކަމާއި ޒަރާފަތްތަކުގެ ފެންވަރު ވެސް ދިވެހިންގެ ހުނަރުވެރިކަން ފެނިގެންދެއެވެ. ހަމަ އެއާއެކު އާސާރީ ބިނާތަކުގައި ވާ ލިޔުމާ ޖެހުމުގެ މަސައްކަތާއި ހިރިގަލުގެ މަސައްކަތުން ދިވެހިންގެ ފަންނުވެރިކަން ރަނގަޅަށް ދޭހަވެއެވެ. މިސްކިތްތަކާއި ހިރި ތަނބުތަކާއި ކުރެހުންތަކާއި ކަނޑައިފައިވާ ގޮތް ދެކުމުން ވަރަށް ހައިރާންވެއެވެ. ބުރާސްފަތީގައި ލިޔެފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ފަތްފަތުގައި ލިޔެފައިވާ ލިޔުންތަކާއި ގޮތުގައި ވެސް ލިޔުމުގެ ހުނަރު ފެނިގެންދެއެވެ. އަދި ލަކުޑިން ކުރެހުމުގެ ކުރެހުން ފެންނަ ގޮތް ކިހާ ރީތިކަމަކީ ކިހާ ބޮޑު އިސްތިޙާރެއް ބުނެދެވޭނީ ކިހިނެއްތޯއެވެ؟ މިވެސް ބިނާކުރުމުގެ ހުނަރުވެރިކަމާއި ދިވެހިންގެ ހުނަރުވެރިކަމާއި މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ މިންވަރު ބަލާލަދޭ ނަމޫނާތަކެވެ. މިގޮތުން ވެސް ސަރަހައްދުގައި އެންމެ އަގުހުރި އާސާރީ ވަސީލަތެއްކަމުގައި ވެއެވެ. "ދިރިހުރިހާ ބާކީ ކުރެވުނު އާދަމް ފުރަތަމަ ރަށުގައި އިމާރާތްކޮށް ބިނާކުރި ރަށް ދިވެހިރާއްޖެއެވެ. އަދި ބާރު ފޮނުވި، ފުރަތަމަ އަސްލު ލިޔުން ވެސް ގުރުކޮށް ހުރި އެވެ." މި ބަސްތަކުން ވެސް އިތުރަށް ކުރިއަށް ދާން މަސައްކަތްތެރިކަމާއި ފަންނުވެރިކަމާއި ހުނަރުވެރިކަން ކުރިއަރާފައިވާ މިންވަރެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިންގެ ހުނަރުވެރިކަމާއި އަދިއެކަމަކާއި ފަންނުވެރިކަމުގެ ނިޝާންތަކުގެ ގޮތުގައިވާ ޤައުމީ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެކެވެ.

ޤައުމީ ތަރިކައަށް ހިމާޔަތްކުރަންޖެހެނީ ތަރިކައިން ދިވެހިންގެ ހުއްޓުވާލެވޭ ވަރުގެ ދަރަޖައިގެ މިސާލުތަކުގެ ހިސާބުތަކައި ވަކިން ފާޅުކޮށް އާދަކާދަޔާއި ގުޅިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން ތާރީޚީ ބިނާތައް ފެންނަ ކަންތައް ހިނދުކާ އުބާނުތައް ކުރަންޖެހޭ ފަށައި. ބޭނުންކުރާ ޖެހޭ އާދަކާދަ އުފެދުނު ބޭނުމަކީ ކިހިނެއްތޯއެވެ؟ އަދިވެސް ދިވެހިން ފުރަތަމަ ކަރަކުރާ ބައިވެރިވާ ކުރަންޖެހޭ ކުރިއަށް ދާނަމަ ލާރިއެއް ކަރަތި ހިތްއެއް ހިފައިގެން އަދާކުރި މީސްތަކުގެ ޝަރަފު އެކަމަށް ކަޑައިގަނެޔޯ މަސީލަ ގުޅިގެން ދިމާވެއްޖެއެވެ؟ އަދިރަށްގުދުރުގެ ޖޯޝާއި ފުރުޞަތު ހިންގާ އާއި އަހަރެމެން ހިމާޔަތްކުރަން ބޭނުންވާ ހިތަކީ ވިސްނުމަކީ ބާކީ ގެއްލިގެން އޮތް ޝަހީދަށް ކިޔުއްވުނު ދިރުވައި މި ކުރެވޭނީ ދިވެހިންގެ ޙާލަތު ނިމި ދުވެފައިވާ ބާކީ ނަމަ ގޮތަކުން މިހާލަތުގައި ފަރުވާގެ ސަރަހައްދަކީ އެހާމެ ކުރުކޮށްފައިވާ ކަމެކެވެ. އެއް ވެސް ޝަރީޢަތާ ގުޅޭ މީސްތަކުގައި މި އާސާރީ ބިނާތަކުން ދިވެހިންގެ ގަދަވެރިކަމާ ދުނިޔެއާއި ދިވެހިން އަކަށްވެސް ހުއްޓެކެވެ. ޖެހޭ ސަބަބުތަކުގެ ތެރޭގައި ދިވެހި ފުރަތަމަ ބާކީ ޖިހާދުކުރިމަށް ފޮނުވުނު ދިވެހި ދަރިންތަކުގެ އާދަކާދަތަކާއި ގުޅޭ ތަރިކައެވެ. އެހެންކަމުން ގުޅޭ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރުން ޖެހޭ މިތަރިކައިން ދިވެހިންގެ ހިތްތަކުގައި ޤައުމިއްޔަތުގެ ލޯބީގެ އިޙްތިރާމު އަދި ފަޚުރުވެރިކަމުގެ އިޙްސާސްތަކާއި ޝުޢޫރުތަކެއް އުފެއްދިދިނުމަށް އޭގެ އެއްވެސް ޝަރީޢަތް ކަމެއް ކަމަށް ނުވާތީ.

ފަންނުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް ތަރައްޤީ ކަމަށް ބަލާ ކާކުތޯ ވެފައިވާ އިނދު ތަރައްޤީ އިސްލާމީ ކުރިއެރުމަށް ބާރު ފޯރުވައި ޤައުމީ ތަރިކަތަކުން ހިމާޔަތް ކުރަންޖެހެއެވެ. ޖަޒީރާ ދިވެހިން އިން ހާމަކުރާ ގޮތުގައި ދުނިޔޭގެ 18 އިންސައްތަ ފަތުރުވެރިންގެ އެއް ބޭނުމަކީ ޤައުމީ ތަރިކައިގައި ސަގާފީ ކުލުން ބަލައިލުމެވެ. މިކަމުން ދާކުލަވާލިއްޔާ ފަތުރުވެރިން ތަނަވަސް ޖާގައިގައި ތަފާތު ސަގާފަތްތަކާއި އާދަކާދަތަކާއި ބައެއް ބަލައިލުމަކަށެވެ. އެހެންކަމުން ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތް ތަރައްޤީ

އިގްތިސާދުގެ މައިގަނޑު ކަމުގައި އޮތީ ހިނދަކު ދިވެހިންގެ ސަލާމަތާއި އާދަކާދަތަކާއި ވަށްޓަފާގެ ރަގަ އިހަށްވުރެ ގަދަކަށް ވަން
ޖެހެއެވެ. މި އުކުޅު ބޭނުންކުރަންޖެހެން ޒަރޫރީ އިގްތިސާދީ ކުރިއެރުވުމަށް ކަމުގެ އެންމެ ބޮޑު އެއް ހެއްކަކީ އޮސްޓްރޭލިއާއެވެ.
2009ވަނަ އަހަރުން 2014ވަނަ އަހަރާހަމައަށް ދުނިޔޭގައި ސަލާމަތުން އެންމެ ބޮޑު ހަރަދުކުރާ އެންމެ ބޮޑު އާލާތަކީ އެއް ވެސް
ކުރަފައިވަނީ އޮސްޓްރޭލިއާއެވެ. މިކާމިޔާބު އުމުރުން ހާސްފިޓުކުރުމަށްވަނީ ސަލާމް މުއްސިކާއި ފަންނާއި އާދަކާދަތަކުން ދަސްކުރުވައިދީ
މަހާސަލާމަތް ބާއްވައިގެންނެވެ. އަދިގަނޑުމަން ވެސް އަމަލުކުރަނީ މި ބާރުއެޅުންނެވެ. ދިވެހިންގެ ތަރިކަތަކުގެ ތަރުގައި ހިމެނޭ
ސަލާމް ކުލަވަރުތައް އާލާކުރަން ކުރިއަރުވާލަމުގެ ހަރަކާތްތަކުރުމެވެ. އެގޮތުން ވަނަވަރި ޖެހުމާއި، ތަރަޖެހުމާއި ބޮޑުބެރު ޖެހުން އަދި
ކުރުވަރިޖެހުން ފަދަ ސަލާމް ކުލަވަރުތަކުން ފަތުރުވެރިންގެ ޝައުގުވެރިކަން ލިބިގެންދާނެއެވެ. ހަމައެހާއިއުކު ދިވެހިންގެ ނަމްދާރު
ލަހާސްދާރީ އާއި ހިތްހަރު ކަމަކީ ދިވެހިންގެ އެންމެ ބޮޑު އެއް ތަރިކައެވެ. ދިވެހި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުގެ ބިންގަލަކީ ވެސް
މިއެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހި އިގްތިސާދު ކުރިއެރުވައި ދިވެހި ފަތުރުވެރިކަން ދުނިޔޭގެ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިނާއަތުގެ ކުރިބޮޑު
ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް ބޭކަރު ޒަރޫރީ ތަރިކަތައް ހިމާޔަތް ކުރަން ޖެހެއެވެ.

އަދުގަނޑުމެންގެ ޒަރޫރީ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރަން ޖެހެނީ ތަރިކައަށް އިހުމާލުވެފައިވާތީއެވެ. މިގޮ ސަލާމަތުން
އިޖްތިމާއީ ގުޅުންތައް ހިނގުމާ ދިވެހިންގެ އަމިއްލަވަންތަކަން ގެއްލިގެން ހިނގައިދާނެއެވެ. އެގޮތުން ގިނަ އާސާރީ ބިނާތައް ވަނީ
ވީރާނާވެ ހަލާކުވެގެން ގޮސްފައެވެ. މިއާއެކު އަދުގަނޑުމެންގެ ތަރިކަގެ މުހިއްމު ސަރުކާރުތަކެއް ވަނީ ގެއްލިފައެވެ. ދިވެހިންގެ މަޖިލީހު
އެތައް ތަރިކައެއް ވެސް އަދުގަނޑުމެން ވަނީ އިހުމާލުވެފައެވެ. ކުލަވަރުތަކަކީ އިޖްތިމާއީ ގުޅުން ވަރުގަދަ ކުރާދީ އެއްބަސްވުން ވާއިދު
މިއަދުގެ ކުދިންނަކީ ބޮޑުބެރާއި ފަސޭހައިބާއި ފަންކުލާ ފަދަ ދިވެހި ކުލަވަރުތައް ނޭނގޭއެވެ. އަދުގެ މުޖުތަމައުގައި އިޖުރާ
އަހަރެމް ގައުމީ ދުވަހުގެ އަހަރެމް ކުޅިވަރު ހަސަން ބޭސްފާ ނަބިއްޔާއި ނަސްބަނ ކާކުބައިބަ ބޯއިބަ އަދި ފެނު ވެ ޖަހާ ކުލަވަރުތަކެވެ.
ނަމަވެސް ގަބޫލުކުރެވެނީ ހެދިގެން މިހާރު ޖަމާވާ ކުލަވަރުތަކުން އިޖުތިމާއީ ގުޅުންތައް ހިނގަވެގެންދާނެއެވެ. އެއީ މި ކުލަވަރުތަކީ
މުޖުތަމައުގެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ޝާމިލުވާ ގޮތަށް ކުޅޭ ކުލަވަރުތަކަށް ނުވާތީއެވެ. މިގޮ ސަލާމަތުން ތަފާތު ރޮނގުތަކާއި ބައިބައިވުންތައް
މުޖުތަމައުގައި އާންމުވެ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި އޮތް އެއްބައިވަންތަކަން ގެއްލުނެވެ. ނަމަވެސް ކާބަފައިންގެ ޖަމާގައި ކުންބަރާތް
އޮތީ މިހާރު އަދުން ނުންނެވެ. އިހުގައި ބޮޑުބެ މިފަދަ ކުލަވަރުތަކާ ހަވާލުވެގެން އެއްވެހެން ދިމާވާ ބައިވެރިވާ އަދި ބައިވެރިވާ
ހަރަކާތްތަކެވެ. ކައިވެނި ހަވާލާއެއް ބޯއިބަހާ، ބަނޑު މަބާރަވާ ބޯއިބަހާ ނަސްބަ އިދުގައި ބާރަމާދު ކައިރިކުރުގައި ވިހާ
ރޯގެ ހުރިހާ ރަތްއަރިހުން އެކުރުގައި ބައިވެރިވާ އެއްބާރުލުން ދެއްވެއެވެ. ނަމަބޮއަކަން ވެގެންދަނީ ދެރަނީ ރަހުމަތްތެރިކަން ދުވަހުގެ ގުޅި
މުޖުތަމައުގެ ދުވަހު އެއްބައިވަންތަކަން އެކުވެރި ބައިވެރިކަމުގެ ބަސްދަކަން ގުޅި މުޖުތަމައުގެ ބަސްދުވެގެން ދިއުމެވެ. އެހެންކަމުން
އަދުގަނޑުމެންގެ ގައުމީ ތަރިކަތައް ހިމާޔަތްކުރަން ޖެހެނީ އެއަށް އިހުމާލުވެފައިވާތީއެވެ. އަދި އެތަރިކަތައް އަލުން ދިރުވައި
އާލާކުރުމަކީ އަދުގަނޑުމެންގެ ފަރުދީ ޒިންމާކަމުގައި ވާތީއެވެ.

ޒަރޫރީ ތަރިކަ ހިމާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ދިވެހިންގެ ތަރިކައި އަމިއްލަ ވަންތަ ކަމާއި ގައުމިއްޔަތު އަދުގަނޑުމެންނާ
ގުޅުވައިދީ ފަހަރުކަމުގައި މިތަރިކަތައްވާތީއެވެ. ދިވެހިންގެ އަސްލުއްޔާއި ގަބޫލުކުރުންތައް ހާމަކުރަނީ ވެސް ތަރިކައެވެ. ޒަރޫރީ އަބޫހުރިން
ހާމަ ގުޅުބަސް ވާހަކަތައް ކިޔައިދީފައިވެ. ދިވެހިންގެ ވިސްނުންތެރިކަމާއި ދިވެހިންގެ ފަންނުވެރިކަމުގެ ނިޝާނެއްކަމުގައި

ތަރިކަވާތީއެވެ. ދިވެހިން އެކަތިގަނޑަކަން ހަދައިދޭ ތެރަސް ކަމުގައިވާތީއެވެ. ތަރިކަތަކަށް އިހުމާލުވެފައިވާތީއެވެ. ޤައުމީ ތަރިކަތަކީ ދިވެހީންގެ އަސްލިއްޔަތެވެ. ދިވެހީންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހަނދާންތަކެވެ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމީ ތަރިކަ ހިމާޔަތްކުރަންޖެހެއެވެ. އެހެނީ އިހަންމުވި ރައްކާތެރިކަން ފަހަދުން ނުވެވޭނެއެވެ.